

*Objęcie posługi biskupa
archidiecezji krakowskiej
przez
Księdza Arcybiskupa
Marka Jędraszewskiego*

*Królewska Katedra na Wawelu
p.w. św. Stanisława B $\mathcal{M}$ i św. Wacława M*

*Objęcie posługi biskupa
archidiecezji krakowskiej
przez
Księdza Arcybiskupa
Marka Jędraszewskiego*

*28 stycznia A.D. 2017
godz. 11.00*

Jego Ekscelencja
Ksiądz Arcybiskup Marek Jędraszewski

Życiorys **księdza arcybiskupa Marka Jędraszewskiego**

Ksiądz arcybiskup Marek Jędraszewski urodził się dnia 24 lipca 1949 roku w Poznaniu. Maturę uzyskał w 1967 roku w I Liceum Ogólnokształcącym im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu. W latach 1967–1973 studiował w Arcybiskupim Seminarium Duchownym w Poznaniu i na Papieskim Wydziale Teologicznym w Poznaniu. Dnia 24 maja 1973 roku przyjął święcenia kapłańskie z rąk ks. abp. Antoniego Baraniaka. W 1974 roku uzyskał licencjat kanoniczny z teologii na Papieskim Wydziale Teologicznym w Poznaniu na podstawie pracy *Problematyka osoby w filozofii Gabriela Marcela* (promotor: ks. prof. Ludwik Wciórka). W latach 1973–1975 był wikariuszem w parafii pw. św. Marcina w Odolanowie k. Ostrowa Wielkopolskiego.

W 1975 roku ks. abp Antoni Baraniak skierował ks. Marka Jędraszewskiego na studia specjalistyczne na Wydział Filozofii Papieskiego Uniwersytetu Gregoriańskiego w Rzymie. W czerwcu 1977 roku uzyskał on licencjat z filozofii na podstawie pracy *La filosofia del simbolo religioso di Paul Ricoeur (Filozofia symbolu religijnego Paula Ricoeura)*, wyróżnionej złotym medalem Uniwersytetu Gregoriańskiego, natomiast dnia 20 grudnia 1979 roku obronił pracę doktorską *Le relazioni intersoggettive nella filosofia di Levinas (Relacje międzypodmiotowe w filozofii Levinasa)*, promotor: prof. Simon Decloux SJ, praca nagrodzona złotym medalem Ojca Świętego Jana Pawła II).

Po powrocie do Polski w latach 1980–1996 był adiunktem na Papieskim Wydziale Teologicznym w Poznaniu, w latach 1980–1987 prefektem Arcybiskupiego Seminarium Duchownego w Poznaniu, a w latach 1987–1996 redaktorem (od 1990 redaktorem naczelnym) „Przewodnika Katolickiego”.

W 1991 roku habilitował się na Wydziale Filozoficznym Papieskiej Akademii Teologicznej w Krakowie na podstawie rozprawy *Jean-Paul Sartre i Emmanuel Levinas – w poszukiwaniu nowego humanizmu. Studium analityczno-porównawcze* (rozprawa opublikowana pod tytułem *W poszukiwaniu nowego humanizmu. J.-P. Sartre – E. Levinas*, Kraków 1994). W 1996 roku otrzymał nominację na docenta na Papieskim Wydziale Teologicznym w Poznaniu. W samym roku został zaproszony jako *visiting professor* Papieskiego Uniwersytetu Laterańskiego w Rzymie.

W 1996 roku ks. dr hab. Marek Jędraszewski otrzymał nominację na wikariusza biskupiego ds. nauki i kultury w archidiecezji poznańskiej oraz na przewodniczącego Wydziału Duszpasterstwa Akademickiego w Kurii Arcybiskupiej w Poznaniu.

Dnia 17 maja 1997 roku Ojciec Święty Jan Paweł II mianował go biskupem pomocniczym archidiecezji poznańskiej. Świecenia biskupie otrzymał dnia 29 czerwca 1997 roku w Poznaniu. Jego dewizą biskupią są słowa „*Scire Christum*” („Znać Chrystusa”).

W związku z powstaniem Wydziału Teologicznego na Uniwersytecie im. Adama Mickiewicza w Poznaniu dnia 26 listopada 1998 roku otrzymał nominację na stanowisko profesora nadzwyczajnego UAM, a dnia 7 grudnia tegoż roku nominację na kierownika Zakładu Filozofii Chrześcijańskiej na Wydziale Teologicznym UAM.

Dnia 2 stycznia 2002 roku otrzymał tytuł naukowy profesora nauk teologicznych.

Dnia 11 lipca 2012 roku papież Benedykt XVI mianował bp. Marka Jędraszewskiego arcybiskupem metropolitą łódzkim. Ingres do archikatedry łódzkiej odbył się 8 września 2012 roku, w święto Narodzenia Najświętszej Maryi Panny.

Ksiądz arcybiskup Marek Jędraszewski od 2014 roku jest zastępcą przewodniczącego Konferencji Episkopatu Polski. W KEP jest także członkiem Rady Stałej, Sekcji Nauk Filozoficznych Komisji Nauki Wiary, Komisji Wychowania Katolickiego, Rady ds. Duszpa-

sterstwa Młodzieży, a także delegatem ds. Duszpasterstwa Akademickiego. Od 30 września 2012 roku jest przewodniczącym Komisji ds. katechezy, szkół i uniwersytetów Rady Konferencji Biskupich Europy (CCEE). Dnia 30 listopada 2013 roku Ojciec Święty Franciszek włączył go na okres pięciu lat do grona członków Kongregacji Wychowania Katolickiego.

Dnia 8 grudnia 2016 roku Ojciec Święty Franciszek przyjął rezygnację księdza kardynała Stanisława Dziwisza z posługi arcybiskupa metropolity krakowskiego i mianował nowym metropolitą krakowskim księdza arcybiskupa Marka Jędraszewskiego.

*Quem Deus pro bono gregis diutissime incolumen conservet
archidioecesi Cracoviensi!*

Herb księdza arcybiskupa Marka Jędraszewskiego

Herb arcybiskupa Marka Jędraszewskiego w barwach pól tarczy herbowej nawiązuje do trzech cnót teologicznych: wiary, nadziei i miłości.

Na pierwszym polu na tle zieleni (nadzieja) został umieszczony złoty krzyż łaciński. Całość pola wyraża równocześnie dwa słynne powiedzenia: najpierw św. Pawła Apostoła, który w Pierwszym Liście do Koryntian napisał: „Postanowiłem bowiem, będąc wśród was, nie znać niczego więcej, jak tylko Jezusa Chrystusa, i to ukrzyżowanego” („*scire [...] Christum, et hunc crucifixum*”, 1 Kor 2, 2); następnie św. Teresy Benedykty od Krzyża (Edyty Stein): „Bądź pozdrowiony Krzyżu, jedyna moja nadziejo” („*Ave Crux, spes mea unica!*”). Na drugim polu, na błękitie (wiara) widnieje srebrna (biała) róża – symbol Matki Boskiej Róży Duchownej czczonej od

wieków w sanktuarium na Świętej Górze koło Gostynia Wielkopolskiego. Poniżej róży znajduje się srebrna (biała) lilia – symbol św. Józefa, Oblubieńca Najświętszej Maryi Panny. Na polu dolnym na tle czerwieni (miłość) znajduje się złoty lew św. Marka, patrona arcybiskupa.

Nad tarczą znajduje się zielony kapelusz z 10 frędzlami z każdej strony, natomiast pod tarczą podwójny złoty krzyż arcybiskupi. W dole tarczy widnieje palusz – znak władzy arcybiskupa metropolity, poniżej wstęga z jego dewizą: „*Scire Christum*” – „Znać Chrystusa”.

Objęcie diecezji przez biskupa znakiem troski Boga o swój Kościół

Znaczenie obrzędu

Przy okazji objęcia posługi biskupiej na stolicy św. Stanisława w Krakowie przez księdza arcybiskupa Marka Jędraszewskiego warto zastanowić się nad znaczeniem tego obrzędu dla wspólnoty Kościoła. Skoro nazywamy to wydarzenie obrzędem, już to określa jego wymiar ściśle liturgiczny. Obrzęd ten jest opisany w księdze liturgicznej *Ceremoniał liturgicznej posługi biskupów*. Jako obrzęd musi zatem spełniać kryteria liturgii. W jego centrum należy dostrzec zbawcze działanie Boga we wspólnocie Kościoła – działanie szczególne, wiążące się z budową struktur Kościoła Chrystusowego.

Biskup w powierzonym mu Kościele partykularnym

Jest rzeczą wszystkim znaną, że wspólnota Kościoła, chociaż posiada wiele znamion właściwych dla każdej innej wspólnoty w społeczeństwie, ma jednak swoją jedyną i niepowtarzalną cechę charakterystyczną. Jest wspólnotą tworzoną przez samego Boga, wokół Osoby Jezusa Chrystusa i formowaną przez wylanie Ducha Świętego. Tak tworzona wspólnota, ze względu na naturę ludzi, potrzebuje widocznego znaku uświęcającej obecności Chrystusa. „Zatem w osobach biskupów, których pomocnikami są kapłani, obecny jest wśród wiernych Pan Jezus Chrystus” (Konstytucja dogmatyczna o Kościele *Lumen gentium*, KK 21 [dalej: KK]). To On ich powołuje do posługi, a oni wypełniają ją pośród ludu Bożego w Jego zastępstwie.

Biskupi, stojąc w zastępstwie Chrystusa na czele trzody, pasterzują przez nauczanie, przez sprawowanie świętego kultu i przez duchowe rządzenie (por. KK, 20). Nauczanie to przede wszystkim misja ewangelizacji. Do tej misji należy także strzeżenie depo-

zytu wiary w jedność z kolegium biskupów pod przewodnictwem Biskupa Rzymu. W czasie swoich święceń biskup otrzymuje łaskę pełni kapłaństwa Chrystusowego. To oznacza powierzenie mu misji uświęcania Ludu Bożego. Dokonuje się to przez modlitwę i pracę, przez posługę słowa i sprawowanie sakramentów (por. *Katechizm Kościoła katolickiego* [dalej: KKK], 93). Ponieważ najpełniejszym wyrazem kultu Kościoła jest sprawowanie Eucharystii, dlatego biskup diecezjalny powinien we wszystkie święta nakazane i w uroczystości przewodniczyć jej celebracji w swoim Kościele. Jednak na biskupie spoczywa także obowiązek troski o całość świętego kultu Bożego w powierzonej mu diecezji. Przypomina to nieustannie i stanowczo Urząd Nauczycielski Kościoła, podkreślając, że kierowanie liturgią należy wyłącznie do Stolicy Apostolskiej i zgodnie z prawem do biskupa (*Instrukcja Redemptionis Sacramentum*, 14, a także Konstytucja o liturgii świętej *Sacrosanctum Concilium* [dalej: KL], 22 §1, *Kodeks prawa kanonicznego* [dalej: KPK], kan. 838 §1, a także 836 §1). Posługa władzy powinna być wykonywana przez biskupa „radami, zachętami i przykładami, a także mocą swego autorytetu i władzy świętej” (KK, 26; *Katechizm Kościoła katolickiego*, 894). Jest wykonywana w jedność z całym Kościołem pod przewodnictwem papieża. Ideał dobrego pasterza wyrazi się przede wszystkim w pokornym wysłuchiowaniu wiernych i bronienu ich przed niebezpieczeństwami, a z drugiej strony przywiązaniem wiernych do pasterza.

Ten urząd biskupi trwa w Kościele nieprzerwanie od apostołów po nasze czasy, a jest przekazywany przez włożenie rąk i przez wylanie Ducha Świętego. Będzie on trwał do końca wieków (por. KK, 20). Jest wyrazem miłości Chrystusa do swego Kościoła. Dzięki niemu biskupi stają się źródłem i fundamentem jedności powierzonego im Kościoła partykularnego. W wykonywaniu swojego urzędu biskup współpracuje z prezbiterium, czyli ze wspólnotą duchownych. Nie można jednak zapomnieć, że Kościół wokół biskupa gro-

madzi Duch Święty przez głoszenie Ewangelii i Eucharystię. W ten sposób w Kościele partykularnym jest obecny i działa jeden, święty, katolicki i apostołski Kościół Chrystusa (por. KPK, 369).

Kanoniczne objęcie diecezji

Objęcie posługi przez biskupa diecezjalnego nie może być porównywane z obejmowaniem urzędów w instytucjach państwowych lub społecznych. Dotyczy to bowiem rzeczywistości Kościoła, która wykracza daleko poza ramy ziemskiej wspólnoty.

Przed wszystkim urząd biskupi, w swym najgłębszym znaczeniu, nie może być zdobywany lub zawłaszczany, ale jest powierzany. Tak uczynił Chrystus, gdy powierzył go apostołom. Przejawia się to przede wszystkim w sposobie nominacji biskupów, który odbiega od ogólnie przyjętych zasad demokracji. Urząd ten można otrzymać jedynie przez włożenie rąk i modlitwę o dar Ducha Świętego. Wszelkie przejawy uzurpacji muszą szkodzić Kościołowi.

Chociaż kanoniczne objęcie urzędu jest aktem prawnym, to przecież Kościół chce, aby dokonywało się w czasie czynności liturgicznej w kościele katedralnym, w obecności duchowieństwa i ludu Bożego (por. KPK, kan. 382 §4). Akt ten wymaga wiary od wszystkich uczestników, ale też jest ona wtedy umacniana. Zgodnie z tą wiarą Chrystus uświęca wtedy zgromadzonych i usposabia ich do oddania się wraz z Nim Ojcu Niebieskiemu (por. znaczenie aktu liturgicznego wg KL, 7).

Celebracja ta zakłada kilka stacji. Pierwszą jest zgromadzenie się przedstawicieli Kościoła partykularnego wokół biskupa nominata i wejście do kościoła katedralnego. Może to odbywać się podczas procesji, która stanowi obraz pielgrzymującego Kościoła, gdyż idzie za krzyżem i jest zorganizowana hierarchicznie. Jest to pierwszy znak, poprzez który objawia się w tym dniu Kościół. Ten znak może być następnie rozwinięty poprzez śpiew Litanii do

Wszystkich Świętych (gdy jest taka możliwość), ukazując pełniejszą wizję Kościoła z jego świętymi wszystkich czasów.

W progu kościoła katedralnego ma miejsce kolejny znak. Oto przedstawiciele kapituły katedralnej przyjmują nowego pasterza, zapraszając go do objęcia pierwszego miejsca kultu w diecezji. Oni sami, mając odpowiedzialność przede wszystkim za sprawowanie liturgii w katedrze (por. KPK, kan. 503), rozpoczynają tę celebrację wraz z nowym biskupem, podając mu do ucałowania Krucyfiks. Biskup całuje ten znak zbawienia i kropi zebranych wodą święconą. Tak rozpoczyna się biskupia posługa uświęcania. Biskup wchodzi do katedry, ze czcią obejmuje całe jej historyczne dziedzictwo, całując między innymi relikwie świętych patronów tego miejsca i diecezji, a przede wszystkim udaje się do serca katedry – przed tabernakulum, aby tam rozpocząć swoją modlitwę, którą tutaj będzie często kontynuował do końca swojej posługi.

Do najważniejszych miejsc w kościele katedralnym, oczywiście oprócz ołtarza, należy katedra biskupa. Nikt nie ma prawa siadać na tym miejscu, jak tylko pasterz diecezji. Objęcie biskupiego posługiwania będzie zatem związane przede wszystkim z zajęciem miejsca na katedrze. Nie jest to tron, ale miejsce, z którego biskup oficjalnie naucza. Jest to znak jego nauczycielskiej misji. Określił ją Pan Jezus bardzo dobitnie, kiedy zwrócił się do Piotra: „Ja prosiłem za tobą, aby nie ustała twoja wiara. Ty ze swej strony utwierdzaj swoich braci” (Łk 22, 32).

Ponieważ biskupowi zostaje powierzona troska o daną diecezję, dlatego wobec zgromadzonych przedstawicieli Kościoła prezentuje się odpowiednie Pismo Apostolskie. W znaku tym wyraża się wspomniane powierzenie urzędu biskupa w danej diecezji przez Ojca Świętego. Ukazuje się także prawdę, iż diecezja jest tylko częścią całej owczarni Chrystusa. Jest to jednakże ważny znak również dla samego Kościoła partykularnego, dla duchowieństwa i dla wiernych, mówiący o tym, że Chrystus poprzez następców aposto-

łów troszczy się ciągle również o tę część Ludu Bożego. Stąd po oficjalnym odczycaniu tego pisma następuje radosna odpowiedź: „Bogu niech będą dzięki”. Trzoda ma swojego pasterza, więc może czuć się bezpieczna i pewna w kroczeniu naprzód.

Biskup jest widzialnym źródłem i fundamentem jedności Kościoła partykularnego (KKK, 886). To wokół niego gromadzi się prezbiterium i lud Boży, świadomy, że w ten sposób gromadzi się wokół samego Chrystusa. Z tego względu w omawianej przez nas liturgii znajdziemy piękny gest okazania posłuszeństwa i szacunku nowemu pasterzowi. Czynią to kapłani, złączeni biskupem w duszpasterskiej trosce o powierzoną owczarnię oraz czynią to także i świeccy, bo to przywiązanie do biskupa stanowi ważny składnik w życiu wspólnoty Kościoła. Wszystko to wymaga głębokiej wiary. Nie można w tym geście dopatrywać się znaków feudalnego poddania, jest on natomiast wyrazem zaufania do Chrystusa, który posyła nam biskupa – swoją widzialną ikonę. Posłuszeństwo i szacunek okazywany biskupowi odnosi się ostatecznie do samego Boga. To przywiązanie do biskupa ma trwać ciągle. Jak obowiązkiem biskupa jest troszczyć się o wiernych, tak obowiązkiem wiernych jest modlitwa za swojego biskupa (*Pontyfikał. Obrzędy święceń*, 15). Z tej jedności płyną zbawcze owoce. Otóż wierni, którzy w dniu objęcia urzędu przez biskupa diecezjalnego odmówią za niego jedną z modlitw z mszału (np. „*Oremus pro Pontifice*”), mogą uzyskać odpust częstkowy pod zwykłymi warunkami (*Enchiridion Indulgentiarum. Aliae concessionones*, 25). Podobny przywilej mają wierni w rocznicę tego wydarzenia.

Celebracja Eucharystii jest najważniejszym momentem w życiu Kościoła, dlatego więc nowy biskup przewodniczy Eucharystii i głosi Słowo Boże. Obok niego stają przy ołtarzu kapłani i diakoni, którzy wspierają go w misji sprawowania świętego kultu, uświęcania ludu Bożego. Przy ołtarzu pojawiają się także wszystkie instytu-

cje diecezjalne, wszystkie sektory duszpasterskie, a przede wszystkim reprezentacje wszystkich grup społecznych, rodzin, młodzieży i dzieci, nie wyłączając najbardziej potrzebujących i chorych. Wtedy modlitwa staje się powszechną, procesja z darami obejmuje całą diecezję i moment kulminacyjny celebracji, gdy biskup będzie śpiewał: „Przez Chrystusa, z Chrystusem i w Chrystusie, Tobie Boże, Ojcie Wszechmogący, w jedności Ducha Świętego wszelka cześć i chwała, przez wszystkie wieki wieków” objawia się nam prawdziwe oblicze Kościoła. „Amen” rozbrzmiewające po doksologii, staje się nowym znakiem dla świata, w którym żyjemy.

Na zakończenie jeszcze jedna ważna refleksja. Kanoniczne objęcie urzędu przez księdza arcybiskupa Marka Jędraszewskiego staje się również okazją do podziękowania Bogu za jedenastoletnią posługę jego poprzednika w Kościele krakowskim. Ksiądz kardynał Stanisław Dziwisz był świadkiem życia i świętości papieża Jana Pawła II, co podkreślał nieustannie w swojej posłudze uświęcania i prowadzenia Owczarni Chrystusa do zbawienia. Był wiernym stróżem depozytu wiary i szczodrym szafarzem łaski Chrystusa. To stworzyło między nami szczególne więzy, dzięki którym będzie nam nadal bliski, bo nie mamy nic cenniejszego nad nasze zbawienie w Chrystusie Panu.

Obrzęd objęcia archidiecezji krakowskiej

Powitanie i wprowadzenie do katedry

Kapituła Metropolitalna na Wawelu gromadzi się przy Bramie Południowej (Królewskiej). Ksiądz arcybiskup Marek Jędraszewski wraz z księdzem kardynałem Stanisławem Dziwiszem i nuncjuszem apostolskim księdzem arcybiskupem Salvatore Pennacchim wchodzi do katedry. Ksiądz Arcybiskup całuje krzyż podany mu przez dziekana kapituły. Zbliża się do niego posługujący z wodą święconą i kropidłem. Ksiądz Arcybiskup żegna się wodą święconą i kropi zgromadzonych.

Rozpoczyna się procesyjne wejście do katedry.

Śpiew

Chór

ECCE SACERDOS MAGNUS (Klaudia Rabiega)

*Ecce sacerdos magnus, qui in diebus suis placuit Deo.
Ideo iureiurando fecit illum Dominus crescere in plebem suam.
Oto jest kapłan wielki, którego w miłości wiecznej wybrał Pan,
aby rósł w pełni łask wśród ludu swego.*

*Benedictionem omnium gentium dedit illi,
et testamentum suum confirmavit super caput eius.
Błogosławieństwo wszystkich ludów na nim spoczęło,
a przymierze z niebem skroń jego wieńczy.*

*Gloria Patri et Filio et Spiritui Sancto,
sicut erat in principio et nunc et semper,
et in saecula saeculorum. Amen.*

Chwała Ojcu i Synowi i Duchowi Świętemu,
jak była na początku teraz i zawsze
i na wieki wieków. Amen.

Od wejścia do katedry procesja udaje się bezpośrednio do Konfesji Świętego Stanisława. Księdzu Arcybiskupowi zostaje podany do ucałowania relikwiarz głowy św. Stanisława. Po uczczeniu relikwii Ksiądz Arcybiskup udaje się nawą południową do Kaplicy Najświętszego Sakramentu na modlitwę w ciszy. Następnie przechodzi wraz z pozostałymi uczestnikami procesji do zakrystii. Wszyscy łączą się z nim w modlitwie, śpiewając na przemian z chórem katedralnym.

Śpiew wspólny

ANIOŁ PASTERZOM MÓWIŁ

Anioł pasterzom mówił: Chrystus się wam narodził.
W Betlejem, nie bardzo podłym mieście,
narodził się w ubóstwie Pan wszego stworzenia.

Chcąc się dowiedzieć tego poselstwa wesołego
bieżeli do Betlejem skwapliwie,
znaleźli Dziecię w żłobie, Maryję z Józefem.

Taki Pan chwały wielkiej, unizył się Wysoki.
Pałacu kosztownego żadnego
nie miał zbudowanego Pan wszego stworzenia.

O dziwne narodzenie, nigdy niewysłowione.
Poczęła Panna Syna w czystości,
porodziła w całości panieństwa swojego.

Śpiew

Chór

QUEM VIDISTIS PASTORES (Francis Poulenc)

*Quem vidistis, pastores, dicite,
annuntiate nobis, in terris quis apparuit?
Dicite, quidnam vidistis?
et annuntiate Christi nativitatem.*

Powiedzcie, pasterze, kogo żeście ujrzeli,
ogłoście nam, kto przybył na ziemię?
Powiedzcie, coście zobaczyli?
Opowiedzcie nam o narodzeniu Chrystusa.

Rozpoczyna się procesja wejścia i udaje się do głównego ołtarza. Procesji wejścia i obrzędowi wstępnym przewodniczy Nuncjusz Apostolski.

Śpiew

Chór

ADESTE FIDELES

*Adeste fideles, laeti, triumphantes.
Venite, venite, in Bethleem,
Natum videte, Regem Angelorum.*

Przybądźcie wierni, weseli, tryumfujący.
Przyjdźcie, przyjdźcie do Betlejem,
Narodzonego zobaczcie Króla Aniołów.

Venite, adoremus. Venite adoremus. Venite adoremus, Dominum!

Przyjdźcie, uczcijmy. Przyjdźcie, uczcijmy. Przyjdźcie,
uczczijmy Pana!

*En grege relicto, humiles ad cunas
Vocati pastores approperant
Et nos ovanti, gradu festinamus.*

To, trzodę opuściwszy, pokorni do kołyski,
wezвани pasterze zbliżają się.
I my radosnym krokiem śpieszmy.

Venite, adoremus...

*Aeterni Parentis splendorem aeternum
Velatum sub carne videbimus
Deum infantem, pannis involutum,*

Wiecznego Rodzica wspaniałość wieczną
zasłoniętą pod osłoną ciała zobaczymy
Boga dziecko pieluszkami owinięte.

Venite, adoremus...

Pro nobis egenum et foeno cubantem

Piis foveamus amplexibus:

Sic nos amantem quis non redamaret?

Dla nas ubogiego i na sianie leżącego

pobożnymi ogrzejmy uściskami.

Tak nas kochającego, któż nie pokocha z równą miłością?

Venite, adoremus...

Śpiew wspólny

GDY SIĘ CHRYSZTUS RODZI

Gdy się Chrystus rodzi i na świat przychodzi,

ciemna noc w jasności promienistej brodzi.

Aniołowie się radują, pod niebiosa wyśpiewują:

Gloria, gloria, in excelsis Deo!

Mówią do pasterzy, którzy trzód swych strzegli,

aby do Betlejem czym prędzej pobiegli,

bo się narodził Zbawiciel, wszego świata Odkupiciel.

Gloria, gloria, in excelsis Deo!

„O, niebieskie Duchy i posłowie nieba,

Powiedcież wyraźniej, co nam czynić trzeba,

bo my nic nie pojmujemy, ledwo od strachu żyjemy”.

Gloria, gloria, in excelsis Deo!

„Idźcież do Betlejem, gdzie Dziecię zrodzone,

w pieluszki spowite, w żłobie położone.

Oddajcie Mu pokłon Boski, On osłodzi wasze troski”.

Gloria, gloria, in excelsis Deo!

Objęcie urzędu

Po dojściu do ołtarza uczestniczący w procesji wejścia oddają mu cześć. Celebrans okadza ołtarz i rozpoczyna celebrację znakiem krzyża i pozdrowieniem wiernych.

C: W imię Ojca i Syna, i Ducha Świętego.

W: Amen.

C: Miłość Boga Ojca, łaska naszego Pana Jezusa Chrystusa i dar jedności w Duchu Świętym niech będą z wami wszystkimi.

W: I z duchem twoim.

Słowo księdza kardynała Stanisława Dziwisza.

Przekazanie i odczytanie bulli papieskiej

Diakon podaje Księdzu Arcybiskupowi bullę papieską mianującą go arcybiskupem metropolitą krakowskim. Następnie Ksiądz Arcybiskup przekazuje ją nuncjuszowi apostolskiemu, który pokazuje dokument zgromadzonym, a ksiądz kanclerz odczytuje wszystkim tekst bulli w języku polskim. Kolegium Konsultorów wraz księdzem kanclerzem w stosownym czasie sporządzą protokół z tego wydarzenia. Po odczytaniu tekstu bulli wszyscy śpiewają aklamację wielbiącą Boga za Jego opiekę nad Kościołem.

Bulla *Sublimis inter sidera*

Franciszek, Biskup, Sługa Sług Bożych, przekazuje pozdrowienie i apostołskie błogosławieństwo Czcigodnemu Bratu **Markowi Jędraszewskiemu**, dotychczas Arcybiskupowi Metropolicie łódzkiemu, który został wybrany na Arcybiskupa metropolitalnego Kościoła krakowskiego.

Ponieważ Nasz Czcigodny Brat Kardynał Stanisław Dziwisz, wierny świadek godnych pamięci dzieł świętego Jana Pawła II, Naszego Poprzednika, niegdyś Biskupa krakowskiego, złożył urząd kierowania Kościołem krakowskim, który Naszym oczom ukazuje się jako najwspanialsza pośród gwiazd*, bogaty w świadectwa wiary tak przodków, jak i osób nam współczesnych, podjęliśmy niezwłocznie działania, aby dać mu niestrudzonego pasterza.

Zwracamy się zatem bezpośrednio do Ciebie, Czcigodny Bracie, który urodziłeś się w Poznaniu, zdobyłeś solidne wykształcenie, najpierw w Ojczyźnie, a potem w Rzymie, zwłaszcza w naukach filozoficznych. Obdarzony cennymi talentami i zasługującymi na uznanie cnotami, wypełniałeś następnie funkcję wykładowcy i wychowawcy młodzieży i aż dotąd gorliwie i przykładowie pełniłeś posługę biskupią w metropolitalnej Archidiecezji łódzkiej oraz pracowałeś na rzecz Konferencji Episkopatu Polski i Stolicy Apostolskiej. W związku z tym, biorąc pod uwagę opinię Kongregacji do spraw Biskupów, mocą Naszej Apostolskiej Władzy mianujemy Cię i ustanawiamy Arcybiskupem Metropolity **Krakowskim** wraz ze wszystkimi prawami i obowiązkami, jakie według świętych norm prawa kanonicznego odnoszą się do Ciebie i Twojego stanu. Oznajmisz swój wybór duchowieństwu i wiernemu ludowi, których już teraz zachęcamy, aby przyjęli Cię jako duchowego przewod-

---

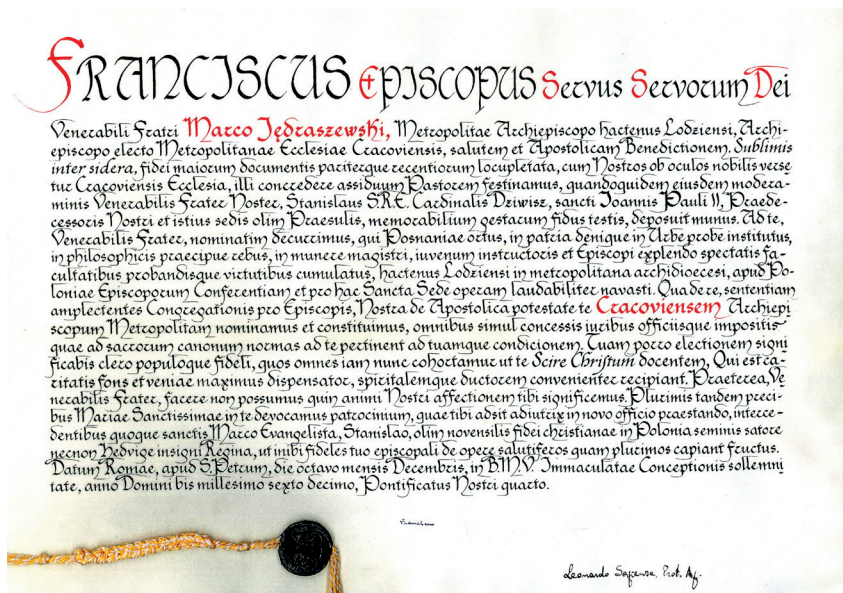
* Nawiązanie do hymnu Maryjnego *O gloriosa Virginum, sublimis inter sidera*, śpiewanego w jutrzni w tzw. brewiarzu Maryjnym z 1676 roku (*Officium parvum Beatae Mariae Virginis*, s. 33).

nika, który zgodnie ze swym biskupim zawołaniem *Scire Christum* uczy poznawać Chrystusa, będącego Źródłem miłości i największym Dawcą łaski. Ponadto, Czcigodny Bracie, pragniemy wyrazić Tobie naszą serdeczną życzliwość. W wielu modlitwach przyzywamy też opieki nad Tobą Najświętszej Maryi Panny, która niech Ci będzie Wspomożycielką w sprawowaniu nowego urzędu, oraz wstawiennictwa świętych orędowników: świętego Marka Ewangelisty, świętego Stanisława, niegdyś siewcy nowej chrześcijańskiej wiary w Polsce, i świętej Jadwigi, znamienitej Królowej, aby tam właśnie – w Kościele krakowskim – wierni czerpali z Twej biskupiej posługi jak najwięcej zbawiennych owoców.

Podpisano w Rzymie, u Świętego Piotra, dnia ósmego grudnia, w Uroczystość Niepokalanego Poczęcia Najświętszej Maryi Panny, w Roku Pańskim dwa tysiące szesnastym, w czwartym roku Naszego Pontyfikatu.

Franciszek

[zachowano pisownię oryginalną]

Śpiew wspólny

JEZU, UFAM TOBIE

Przejęcie insygniów i zajęcie miejsca na katedrze

Następuje przekazanie Księdzu Arcybiskupowi Racjonu św. Jadwigi Królowej. Diakon przynosi go do Księdza Arcybiskupa, a dziekan kapituły nakłada mu go na ramiona.

Ksiądz arcybiskup nuncjusz przekazuje pastorał nowemu Arcybiskupowi Metropolicie i podprowadza go do katedry, która jest symbolem urzędu biskupa diecezjalnego. Ksiądz Arcybiskup Metropolita zajmuje miejsce na katedrze.

Złożenie wyrazów szacunku i posłuszeństwa

Rozpoczyna się akt złożenia wyrazów szacunku i posłuszeństwa nowemu Arcybiskupowi Metropolicie Krakowskiemu. Do Księdza Arcybiskupa podchodzą: biskupi pomocniczy, przedstawiciele duchowieństwa diecezjalnego, przedstawiciele zakonów, przedstawiciele świeckich.

Zgromadzeni modlą się o błogosławieństwo Boże dla Księdza Arcybiskupa.

Śpiew

Chór

GAUDETE

*Gaudete, gaudete! Christus est natus
ex Maria virgine, gaudete!*

Radujcie się, radujcie! Chrystus się narodził
z Maryi dziewicy, radujcie się!

*Tempus adest gratie
hoc quod optabamus.
Carmina lætitiæ
devote reddamus.*

Nadszedł czas łaski,
którego pragnęliśmy.
Pieśni radości
pobożnie oddajmy.

*Deus homo factus est,
natura mirante.*

*Mundus renovatus est
A Christo regnante.*

Bóg stał się człowiekiem,
natura się zdumiewa.
Świat został odnowiony
przez Chrystusa króla.

*Ezechielis porta
clausa pertransitur,
unde lux est orta
salus invenitur.*

Przez bramy Ezechiela
zamknięte przeszliśmy,
gdzie światło się wznosi,
zbawienie się znajduje.

*Ergo nostra concio,
psallat iam in lustro.
Benedicat Domino:
salus Regi nostro.*

A więc niech nasze kazanie
śpiewamy w jasności.
Błogosławmy Pana:
pozdrowienia naszemu Królowi.

Kantor

Wierni

Glo-ri-a in ex-cel-sis De - o et in ter-ra pax ho-mi-ni-bus bo-nae vo-lun-ta-tis Lau-da-mus Te.

Be-ne-di-ci-mus Te. A-do-ra-mus Te. Glo-ri-fi-ca-mus Te. Gra-ti-as a-gi-mus Ti-bi

prop-ter mag-nam glo-ri-am Tu-am. Do-mi-ne De-us Rex coe-les-tis De-us Pa-ter o-mni-po-tens.

Do-mi-ne fi-li u-ni-gé-ni-te Je-su-Chris-te. Do-mi-ne De-us, A-gnus De-i

Fi-li-us Pa-tris. Qui tol-lis pec-ca-ta mun-di mi-se-re-re no-bis. Qui tol-lis pec-ca-ta mun-di

sus-ci-pe de-pre-ca-ti-o-nem nos-tram. Qui se-des ad dex-te-ram Pa-tris mi-se-re-re

no-bis. Quo-ni-am Tu so-lus San-ctus. Tu so-lus Do-mi-nus. Tu so-lus al-tis-si-mus,

Je-su-Chris-te. Cum San-cto Spi-ri-tu in glo-ri-a De-i Pa-tris. A-men.

Kolekta

C: Módlmy się:

Boże, Ty we wszystkich Kościołach rozproszonych na ziemi objawiasz jeden, święty, katolicki i apostołski Kościół, † spraw, aby Twój lud zjednoczony ze swoim pasterzem i zgromadzony w Duchu Świętym przez Ewangelię i Eucharystię, * był obrazem Kościoła powszechnego i znakiem obecności Chrystusa w świecie. Przez naszego Pana Jezusa Chrystusa, Twojego Syna, † który z Tobą żyje i króluje w jedności Ducha Świętego, * Bóg, przez wszystkie wieki wieków.

W: Amen.

Liturgia słowa

Pierwsze czytanie Hbr 11,1-2.8-19

Wiara Abrahama wzorem dla nas

Czytanie z Listu do Hebrajczyków.

Bracia:

Wiara jest poręką tych dóbr, których się spodziewamy, dowodem tych rzeczywistości, których nie widzimy. To dzięki niej przodkowie otrzymali świadectwo.

Dzięki wierze ten, którego nazwano Abrahamem, usłuchał wezwania, by wyruszyć do ziemi, którą miał objąć w posiadanie. Wyszedł, nie wiedząc, dokąd idzie. Dzięki wierze przywędrował do Ziemi Obiecanej jako ziemi obcej, pod namiotami mieszkając z Izaakiem i Jakubem, współdziedzicami tej samej obietnicy. Oczekiwał bowiem miasta zbudowanego na silnych fundamentach, którego architektem i budowniczym jest sam Bóg.

Dzięki wierze także i sama Sara, mimo podeszłego wieku, otrzymała moc poczęcia. Uznała bowiem za godnego wiary Tego, który

udzielił obietnicy. Przeto z człowieka jednego, i to już niemal obumarłego, powstało potomstwo tak liczne, jak gwiazdy na niebie, jak niezliczone ziarenka piasku, na wybrzeżu morza.

W wierze pomarli oni wszyscy, nie osiągnąwszy tego, co im przyrzeczono, lecz patrzyli na to z daleka i witali, uznawszy siebie za obcych i gości na tej ziemi. Ci bowiem, co tak mówią, wykazują, że szukają ojczyzny. Gdyby zaś tę wspominali, z której wyszli, znaleźliby sposobność powrotu do niej. Teraz zaś do lepszej dążą, to jest do niebieskiej. Dlatego Bóg nie wstydzi się być nazywanym ich Bogiem, gdyż przysposobił im miasto.

Dzięki wierze Abraham, wystawiony na próbę, ofiarował Izaaka, i to jedyne syna składał na ofiarę, on, który otrzymał obietnicę, któremu powiedziane było: „Z Izaaka będzie dla ciebie potomstwo”.

Pomyślał bowiem, iż Bóg mocen jest wskrzesić także umarłych, i dlatego odzyskał go, jako podobieństwo śmierci i zmartwychwstania Chrystusa.

L: Oto słowo Boże.

W: Bogu niech będą dzięki.

Psalm responsoryjny Łk 1, 69-70. 71-72. 74-75 (R.: por. 68)

Wielbijmy Pana, bo swój lud nawiedził.

Bóg wzbudził dla nas moc zbawczą *

w domu swego sługi Dawida.

Jak zapowiedział od dawna *

przez usta swych świętych proroków.

Że nas wybawi od naszych nieprzyjaciół *

i z ręki wszystkich, którzy nas nienawidzą,

że naszym ojcom okaże miłosierdzie †

i wspomni na swe święte przymierze, *

na przysięgę, którą złożył ojcu naszemu, Abrahamowi.

Da nam, że z mocy nieprzyjaciół wyrwani, *
służyć Mu będziemy bez trwogi,
w pobożności i sprawiedliwości przed Nim, *
po wszystkie dni nasze.

Śpiew przed ewangelią Hbr 4, 12

Chór

ALLELUIA (H. J. Botor)

Alleluja, alleluja, alleluja.
Żywe jest słowo Boże i skuteczne,
zdolne osądzić pragnienia i myśli serca.
Alleluja, alleluja, alleluja.

Ewangelia Mk 4, 35–41

Jezus ucisza burzę

Dk: Pan z wami.

W: I z duchem twoim.

Dk: Słowa Ewangelii według Świętego Marka.

W: Chwała Tobie, Panie.

Owego dnia, gdy zapadł wieczór, Jezus rzekł do swoich uczniów: „Przeprawmy się na drugą stronę”. Zostawili więc tłum, a Jego zabrali, tak jak był w łodzi. Także inne łodzie płynęły z Nim.

Ale nagle zerwał się gwałtowny wicher. Fale biły w łódź, tak że łódź już się napełniała wodą. On zaś spał w tyle łodzi na wezglówiu. Zbudzili Go i powiedzieli do Niego: „Nauczycielu, nic Cię to nie obchodzi, że giniemy?” On powstawszy, zgromił wicher i rzekł do jeźdźcy: „Milcz, ucisz się!” Wicher się uspokoił i nastała głęboka cisza.

Wtedy rzekł do nich: „Czemu tak bojaźliwi jesteście? Jakże wam brak wiary!” Oni złękli się bardzo i mówili między sobą: „Kim On jest właściwie, że nawet wicher i jezioro są Mu posłuszne?”

Dk: Oto słowo Pańskie.

W: Chwała Tobie, Chryste.

Po proklamacji Ewangelii chór raz jeszcze śpiewa aklamację *Alleluja*. Diakon zanosi księgę Ewangelii do Arcybiskupa, który błogosławi ją zgromadzonych.

Homilia księdza arcybiskupa Marka Jędraszewskiego Metropolity Krakowskiego

Wyznanie wiary

Wierzę w jednego Boga, * Ojca Wszechmogącego, * Stworzyciela nieba i ziemi, * wszystkich rzeczy widzialnych i niewidzialnych. * I w jednego Pana Jezusa Chrystusa, * Syna Bożego Jednorodzonego, * który z Ojca jest zrodzony * przed wszystkimi wiekami. * Bóg z Boga, Światłość ze Światłości, * Bóg prawdziwy z Boga prawdziwego. * Zrodzony a nie stworzony, * współistotny Ojcu, * a przez Niego wszystko się stało. * On to dla nas ludzi i dla naszego zbawienia zstąpił z nieba.

W czasie następujących słów, aż do „stał się człowiekiem”, wszyscy się pochylają.

I za sprawą Ducha Świętego * przyjął ciało z Maryi Dziewicy i stał się człowiekiem. * Ukrzyżowany również za nas, * pod Poncjuszem Piłatem został umęczony i pogrzebany. * I zmartwychwstał dnia trzeciego, * jak oznajmia Pismo. * I wstąpił do nieba; siedzi po prawicy Ojca. * I powtórnie przyjdzie w chwale * sądzić żywych i umarłych, * a Królestwu Jego nie będzie końca. * Wierzę w Ducha Świętego, Pana i Ożywiciela, * który od Ojca i Syna pochodzi. * Który z Ojcem i Synem wspólnie odbiera uwielbienie i chwałę; * który mówił przez Proroków. * Wierzę w jeden, święty, powszechny i apostołski Kościół. * Wyznaję jeden chrzest na odpuszczenie grzechów. * I oczekuję wskreszenia umarłych. * I życia wiecznego w przyszłym świecie. Amen.

Modlitwa powszechna

C: Niech z tego miejsca, ze Wzgórza Wawelskiego i z tej starożytnej katedry do Boga bogatego w miłosierdzie wzniesie się pełna ufności modlitwa naszego Kościoła.

Miłosierny Boże, umacniaj Kościół w niesieniu orędzia zbawienia na drogach dzisiejszego człowieka; udzielaj potrzebnych łask papieżowi Franciszkowi i naszym biskupom.

K: *Christe, exaudi nos.*

W: *Kyrie eleison.*

Spojrzyj z miłością na Kościół krakowski, pomnażaj siły nowego arcybiskupa Marka do prowadzenia tej wspólnoty, a księdza kardynała Stanisława obdarzaj swoim błogosławieństwem za jego ofiarną posługę pośród nas. Miej w opiece także Kościół w Łodzi, z którego przybywa do nas nowy Arcybiskup.

K: *Christe, exaudi nos.*

W: *Kyrie eleison.*

Rozpalaj, Panie, serca pełniących odpowiedzialne funkcje w naszym społeczeństwie pragnieniem służby dla wspólnego dobra, pragnieniem pokoju i sprawiedliwości.

K: *Christe, exaudi nos.*

W: *Kyrie eleison.*

Błogosław, Panie, rodzinom w pokonywaniu codziennych trudności. Umacniaj chorych w ich trudnym doświadczeniu i natchnij wielu braci wolą wiernego towarzyszenia im w ich cierpieniu i umiejętnością okazywania skutecznej pomocy.

K: *Christe, exaudi nos.*

W: *Kyrie eleison.*

Daj radość przebywania z Tobą w wieczności księdzu kardynałowi Franciszkowi i wszystkim zmarłym pasterzom naszej archidiecezji, zmarłym biskupom i kapłanom oraz naszym bliskim.

K: *Christe, exaudi nos.*

W: *Kyrie eleison.*

Naucz nas cenić dar Twojej łaski, szanować i troszczyć się o nasz Kościół, żyć na co dzień miłością, którą nas obdarzasz, dostrzegać potrzeby braci i oczekiwać z ufnością Twego przyjścia w chwale.

K: *Christe, exaudi nos.*

W: *Kyrie eleison.*

C: Przyjmij, Miłosierny Boże, naszą modlitwę, którą zanosimy za wstawiennictwem świętych naszych Patronów, Stanisława Biskupa i Męczennika, Wacława, Floriana, Królowej Jadwigi, świętego Jana Pawła II oraz Siostry Faustyny i pozwól nam cieszyć się Twoją nieustanną opieką w zmaganiach z codziennymi wyzwaniami. Przez Chrystusa, Pana naszego.

W: Amen.

Liturgia eucharystyczna

Procesja z darami

Śpiew

Chór

JASNA PANNA (Jan Maklakiewicz)

Jasna Panna nam się zjawiła.

Czysta Panna Syna powiła.

Śpiewajmy, śpiewajmy Synowi Bożemu,
pokłon oddajmy!

Porodziła Panna Dzieciątko,
położyła w żłób pacholątko.
Śpiewajmy, śpiewajmy Synowi Bożemu,
pokłon oddajmy!

Śpiew wspólny

MĘDRCY ŚWIATA

Mędracy świata, monarchowie, gdzie spiesznie dążycie?
Powiedzcież nam, trzej królowie, chcecie widzieć Dziecię?
Ono w żłobie, nie ma tronu i berła nie dzierży,
a prorocstwo Jego zgonu już się w świecie szerzy.

Mędracy świata, złość okrutna Dziecię prześladuje.
Wieść okropna, wieść to smutna, Herod spisek knuje.
Nic monarchów nie odstrasza, do Betlejem spieszą.
Gwiazda Zbawcę im ogłasza, nadzieją się cieszą.

Przed Maryją stają społem, niosą Panu dary.
Przed Jezusem biją czołem, składają ofiary.
Trzykroć szczęśliwi królowie, któż wam nie zazdrości?
Cóż my damy, kto nam powie, pałając z miłości?

Modlitwa nad darami

C: Składając Ofiarę, która nam przypomina niezmierzoną miłość Twojego Syna, † pokornie prosimy Cię, Boże, * aby przez posługę Kościoła dzieło zbawienia było owocne dla całego świata. Przez Chrystusa, Pana naszego.

W: Amen.

Prefacja

Jedność Trójcy źródłem jedności Kościoła

C: Pan z wami.

W: I z duchem twoim.

C: W górę serca.

W: Wznosimy je do Pana.

C: Dzięki składajmy Panu Bogu naszemu.

W: Godne to i sprawiedliwe.

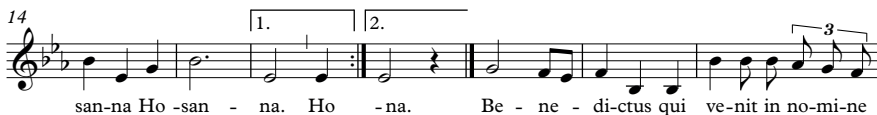
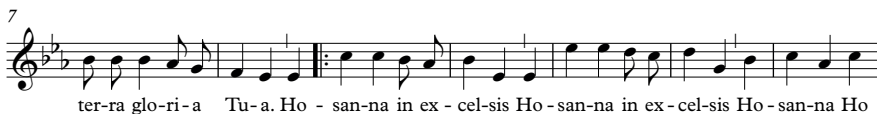
C: Zaprawdę, godne to i sprawiedliwe, a dla nas zbawienne, * abyśmy Tobie składali dziękczynienie i Ciebie wychwalali, * Panie, Ojczy niebieski, wszechmogący i miłosierny Boże.

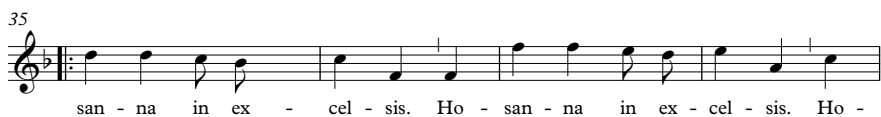
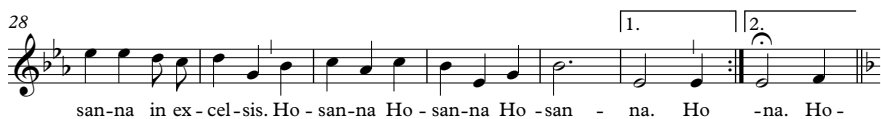
Ty przez krew swojego Syna i moc Ducha Świętego * zgromadziłeś przy sobie swoje dzieci, * które grzech oddalił od Ciebie, * aby Twój lud zjednoczony na wzór Trójcy Świętej * stał się Kościołem, Ciałem Chrystusa * i żywą świątynią Ducha Świętego * ku chwale Twojej nieskończonej mądrości.

Dlatego zjednoczeni z chórami Aniołów * wysławiamy Ciebie, z radością wołając:

Śpiew wspólny

SANCTUS (z: H.J. Botor, *Missa Ioannis Pauli Secundi*)

Trzecia modlitwa eucharystyczna

C: Zaprawdę, święty jesteś, Boże, * i słusznie Cię sławi wszelkie stworzenie, * bo przez Jezusa Chrystusa, Twojego Syna, naszego Pana, * mocą Ducha Świętego ożywasz i uświęcasz wszystko * oraz nieustannie gromadzisz lud swój, * aby na całej ziemi * składał Tobie ofiarę czystą.

WK: Pokornie błagamy Cię, Boże, * uświęć mocą Twojego Ducha te dary, * które przynieśliśmy Tobie, aby się stały Ciałem ✠ i Krwią * Twojego Syna, naszego Pana, Jezusa Chrystusa, * który nam nakazał spełniać to misterium.

On bowiem tej nocy, której był wydany, * wziął chleb i dzięki Tobie składając, * błogosławił, * łamał i rozdawał swoim uczniom, mówiąc:

**BIERZCIE I JEDZCIE Z TEGO WSZYSCY:
TO JEST BOWIEM CIAŁO MOJE,
KTÓRE ZA WAS BĘDZIE WYDANE.**

WK: Podobnie po wieczerzy wziął kielich * i dzięki Tobie składając, błogosławił * i podał swoim uczniom, mówiąc:

**BIERZCIE I PIJCIE Z NIEGO WSZYSCY:
TO JEST BOWIEM KIELICH KRWI MOJEJ
NOWEGO I WIECZNEGO PRZYMIERZA,
KTÓRA ZA WAS I ZA WIELU BĘDZIE WYLANA
NA ODPUSZCZENIE GRZECHÓW.
TO CZYŃCIE NA MOJĄ PAMIĄTKĘ.**

C: Oto wielka tajemnica wiary.

W: Głosimy śmierć Twoją, Panie Jezu, * wyznajemy Twoje zmartwychwstanie * i oczekujemy Twego przyjścia w chwale.

WK: Wspominając, Boże, * zbawczą mękę Twojego Syna, * jak również cudowne Jego zmartwychwstanie i wniebowstąpienie, * oraz czekając na powtórne Jego przyjście, * składamy Ci wśród dziękczynnych modłów * tę żywą i świętą Ofiarę. Wejrzyj, prosimy, na dar Twojego Kościoła * i przyjmij Ofiarę, przez którą nas pojednałeś ze sobą. * Spraw, abyśmy posileni Ciałem i Krwią Twojego Syna * i napełnieni Duchem Świętym, * stali się jednym ciałem i jedną duszą w Chrystusie.

1K: Niech On nas uczyni wiecznym darem dla Ciebie, abyśmy otrzymali dziedzictwo z Twoimi wybranymi, przede wszyst-

kim z Najświętszą Dziewicą, Bogurodzicą Maryją, ze świętym Józefem, Jej Oblubieńcem, ze świętymi Apostołami i Męczennikami, ze świętymi Stanisławem Biskupem, Wacławem, Jadwigą Królową, Janem Pawłem II, Faustyną, ze świętym Tomaszem z Akwinu i wszystkimi Świętymi, którzy nieustannie orędują za nami u Ciebie.

2K: Prosimy Cię, Boże, aby ta Ofiara naszego pojednania z Tobą sprowadziła na cały świat pokój i zbawienie. Utwierdź w wierze i miłości Twój Kościół pielgrzymujący na ziemi; a więc Twojego sługę, naszego Papieża Franciszka, mojego brata Marka, biskupa tutejszego Kościoła krakowskiego, i mnie niegodnego sługę Twojego, wszystkich biskupów świata, duchowieństwo i cały lud odkupiony.

Wysłuchaj łaskawie modlitwy zgromadzonych tutaj wiernych, którzy z Twojej łaski stoją przed Tobą. W miłosierdziu swoim, o dobry Ojczy, zjednocz ze sobą wszystkie swoje dzieci rozproszone po całym świecie.

Przyjmij do swojego Królestwa naszych zmarłych braci i siostry oraz wszystkich, którzy w Twojej łasce odeszli z tego świata. Ufamy, że razem z nimi będziemy się tam wiecznie radować Twoją chwałą, przez naszego Pana Jezusa Chrystusa, przez którego obdarzasz świat wszelkimi dobrami.

WK: Przez Chrystusa, z Chrystusem i w Chrystusie, * Tobie, Boże, Ojczy wszechmogący, * w jedności Ducha Świętego, * wszelka cześć i chwała, * przez wszystkie wieki wieków.

Komunia święta

C: Nazywamy się dziećmi Bożymi i nimi jesteśmy, dlatego ośmielamy się mówić:

W: Ojczy nasz, któryś jest w niebie: * święć się imię Twoje, * przyjdź Królestwo Twoje, * bądź wola Twoja jako w niebie, tak i na ziemi. * Chleba naszego powszedniego daj nam dzisiaj. * I odpuść nam nasze winy, * jako i my odpuszczamy naszym winowajcom. * I nie wódz nas na pokuszenie, * ale nas zbaw ode złego.

C: Wybaw nas, Panie, od zła wszelkiego * i obdarz nasze czasy pokojem. * Wspomóż nas w swoim miłosierdziu, * abyśmy zawsze wolni od grzechu * i bezpieczni od wszelkiego zamętu, * pełni nadziei oczekiwali * przyjścia naszego Zbawiciela, Jezusa Chrystusa.

W: Bo Twoje jest królestwo i potęga, i chwała na wieki.

C: Panie Jezu Chryste, * Ty powiedziałeś swoim Apostołom: * Pokój wam zostawiam, pokój mój wam daję. * Prosimy Cię, nie zważaj na grzechy nasze, * lecz na wiarę swojego Kościoła * i zgodnie z Twoją wolą * napełniaj go pokojem i doprowadź do pełnej jedności. * Który żyjesz i królujesz na wieki wieków.

W: Amen.

C: Pokój Pański niech zawsze będzie z wami.

W: I z duchem twoim.

Dk: Przekażcie sobie znak pokoju.

Śpiew wspólny

AGNUS DEI (z: H.J. Botor, *Missa Ioannis Pauli Secundi*)

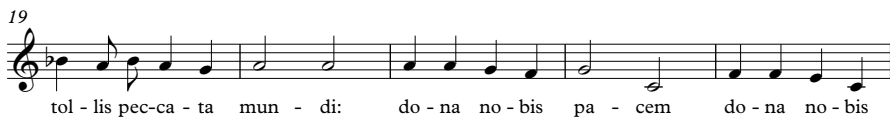

13

mi-se-re-re no-bis mi-se-re-re no-bis. A-gnus. De-i, qui

19

tol-lis pec-ca-ta mun-di: do-na no-bis pa-cem do-na no-bis

24

pa-cem do-na no-bis pa-cem do-na no-bis pa-cem.

C: Oto Baranek Boży, który gładzi grzechy świata. * Błogosławieni, którzy zostali wezwani na Jego ucztę.

W: Panie, nie jestem godzien, abyś przyszedł do mnie, * ale powiedz tylko słowo, * a będzie uzdrowiona dusza moja.

Śpiew

Chór

MIZERNA CICHA (opr. H.J. Botor)

Mizerna, cicha, stajenka licha,
pełna niebieskiej chwały.
Oto leżący, przed nami śpiący
w promieniach Jezus mały.

Nad Nim anieli w locie stanęli
i pochyleni klęczą,
z włosy złotymi, z skrzydły białymi
pod malowaną tęczą.

Wielkie zdziwienie, wszelkie stworzenie,
cały świat orzeźwiony.
Mądrość mądrości, Światłość światłości,
Bóg-człowiek tu wcielony.

Śpiew wspólny

DZISIAJ W BETLEJEM

Dzisiaj w Betlejem, dzisiaj w Betlejem wesoła nowina,
że Panna czysta, że Panna czysta porodziła Syna.

*Chrystus się rodzi, nas oswobodzi,
anieli grają, króle witają,
pasterze śpiewają, bydłęta klękają,
cuda, cuda ogłaszają!*

Maryja Panna, Maryja Panna Dzieciątko piastuje.
I Józef święty, i Józef święty Ono pielęgnuje.

Choć w stajeneczce, choć w stajeneczce Panna Syna rodzi,
przecież On wkrótce, przecież On wkrótce ludzi oswobodzi.

I trzech królowie, i trzech królowie od Wschodu przybyli,
i dary Panu, i dary Panu kosztowne złożyli.

Pójdźmy też i my, pójdźmy też i my powitać Jezusa.
Króla nad królami, Króla nad królami, uwielbić Chrystusa.

Bądźże pochwalony, bądźże pochwalony dziś, nasz wieczny Panie,
któryś złożony, któryś złożony na zielonym sianie.

Bądź pozdrowiony, bądź pozdrowiony, Boże nieskończony.
Wślawimy Ciebie, wślawimy Ciebie, Boże niezmierny.

O, GWIAZDO BETLEJEMSKA

O, Gwiazdo Betlejemska, zaświeć na niebie mym.
Tak szukam cię wśród nocy, tęsknię za światłem twym.
Zaprowadź do stajenki, leży tam Boży Syn.
Bóg—Człowiek z Panny Świętej, dany na okup win.

O, nie masz Go już w szopce, nie masz Go w żłóbku tam!
Więc gdzie pójdziemy, Chryste? Gdzie się ukryłeś nam?

Pójdziemy przed ołtarze, wzniecić miłości żar
i hołd Ci niski oddać – to jest nasz wszystkich dar.

Ja nie wiem, o mój Panie, któryś miał w żłobie tron.
Czy dusza moja biedna milsza Ci jest niż on?
Ulituj się nade mną, błagać Cię kornie śmiem!
Gdys stajnią nie pogardził, nie gardź i sercem mym!

PRZYBIEŻELI DO BETLEJEM

Przybieżeli do Betlejem pasterze,
grając skocznie Dzieciąteczku na lirze.

Chwała na wysokości, chwała na wysokości, a pokój na ziemi!

Oddawali swe pokłony w pokorze,
Tobie z serca ochotnego, o Boże!

Anioł Pański sam ogłosił te dziwy,
których oni nie słyszeli, jak żywi.

Poznali Go Mesyjaszem być prawym,
Narodzonym dzisiaj Królem łaskawym.

My Go także Bogiem, Zbawcą już znamy
i z całego serca wszyscy kochamy.

Dziękczynienie

Śpiew wspólny

CIEBIE, BOGA WYŚLAWIAMY

Ciebie, Boga wysławiamy,
Tobie, Panu wieczna chwała;
Ciebie Ojca, niebios bramy,
Ciebie wielbi ziemia cała.

Tobie wszyscy aniołowie,
Tobie Moce i Niebiosy,
cheruby, serafinowie,
ślą wieczystej pieśni głosy:

Święty, Święty nad Świętymi
Bóg Zastępów, Król łaskawy,
pełne niebo z kręgiem ziemi
majestatu Twojej sławy!

Apostołów Tobie rzesza,
chór proroków pełen chwały,
Tobie hołdy nieść pospiesza
męczenników orszak biały.

Ciebie, poprzez okrąg ziemi,
z głębi serca, ile zdoła,
głosy ludów zgodzonymi
wielbi święta pieśń Kościoła.

Niezmierzonej Ojca chwały,
Syna Słowo wiekuiste,
z Duchem wszechświat wielbi cały,
Królem chwały Tyś, o Chryste!

Tyś Rodzica Syn z wiek wieka,
by świat zbawić swoim zgonem,
przyoblókłszy się w człowieka,
nie wzgardziłeś Panny łonem.

Tyś pokruszył śmierci wrota,
starł jej oścień w męki dobie.
I rajskiego kraj żywota
otworzyłeś wiernym sobie.

Po prawicy siedzisz Boga,
w chwale Ojca, Syn Jedyny,
lecz, gdy zagrzmie trąba sroga,
przyjdiesz sędzić ludzkie czyny.

Prosim, słudzy łask niegodni,
wspomóż, obmyj grzech, co plami,
gdyś odkupił nas od zbrodni
drogiej swojej Krwi strugami.

Ze świętymi w blaskach mocy,
wiecznej chwały zlej nam zdroje.
Zbaw, o Panie, lud sierocy,
błogosław dziedzictwo Swoje!

Rządź je, broń po wszystkie lata,
prowadź w niebios błogie bramy.
My w dzień każdy, Władco świata,
Imię Twoje wysławiamy!

Po wiek wieków nie ustanie
pieśń, co sławi Twoje czyny.
O, w dniu onym racz nas, Panie,
od wszelakiej ustrzec winy.

Zjaw swą litość w życiu całym
tym, co żebrzą Twej opieki.
W Tobie, Panie, zaufałem,
nie zawstydzę się na wieki.

Modlitwa po komunii

C: Boże, Ty pokrzepiasz Kościół Ciałem swojego Syna i Twoim słowem, † udzielaj mu nieustannie swojej pomocy, * aby w nim trwały aż do końca: prawdziwa wiara, świętość życia, braterska miłość i duch modlitwy. Przez Chrystusa, Pana naszego.

W: Amen.

Przemówienia

Ksiądz Kardynał Zenon Grocholewski – emerytowany prefekt Kongregacji Edukacji Katolickiej

Ksiądz Arcybiskup Stanisław Gądecki – metropolita poznański, przewodniczący Konferencji Episkopatu Polski

Ksiądz Biskup Jan Szkołodź – biskup pomocniczy archidiecezji krakowskiej

Błogosławieństwo

C: Pan z wami.

W: I z duchem twoim.

C: Niech imię Pańskie będzie błogosławione.

W: Teraz i na wieki.

C: Wspomożenie nasze w imieniu Pana.

W: Który stworzył niebo i ziemię

C: Niech was błogosławi Bóg wszechmogący, Ojciec ✠ i Syn, ✠ i Duch ✠ Święty.

W: Amen.

Dk: Idźcie w pokoju Chrystusa.

W: Bogu niech będą dzięki.

Wyjście procesyjne środkiem katedry aż do wejścia głównego, a następnie nawą północną.

Śpiew wspólny

BÓG SIĘ RODZI... PODNIEŚ RĘKĘ

Podnieś rękę, Boże Dziecię,
błogosław Ojczyznę miłą.
W dobrych radach, w dobrym bycie
wspieraj jej siłę swą siłą.
Dom nasz i majątność całą,
i wszystkie wioski z miastami.
A Słowo Ciałem się stało i mieszkało między nami!

Śpiew

Chór

ALLELUIA (z oratorium Mesjasz, G.F. Händel)

*Hallelujah: for the Lord God Omnipotent reigneth.
The kingdom of this world is become the kingdom of our Lord,
and of His Christ, and He shall reign for ever and ever.
King of Kings and Lord of Lords.
Hallelujah!*

Alleluja: oto Pan Bóg nasz, Wszechmogący, objął panowanie.
Królestwo świata jest odtąd królestwem Pana
i Chrystusa: i panuje na wieki.
Król królów i Pan panów.
Alleluja!

Organy

TU ES PETRUS (H. Mulet)

Dodatek

Odpust

W dniu objęcia urzędu przez biskupa diecezjalnego oraz w rocznicę tego wydarzenia wierni mogą uzyskać odpust częstkowy, jeśli odmówią za biskupa jedną z modlitw z mszału (*Enchiridion Indulgentiarum. Aliae concessiones*, 25). Wybór tych modlitw został podany poniżej:

Modlitwy za Biskupa Diecezji (z *Mszалу rzymskiego* MRpl 118"n)

Módlmy się za naszego biskupa Marka, niech nasz Bóg i Pan, który go wybrał do wykonywania władzy biskupiej, zachowa go w zdrowiu i bezpieczeństwie dla swojego Kościoła świętego, aby rządził świętym ludem Bożym.

Wszchemogący, wieczny Boże, Twoja mądrość wszystkim kieruje, wejrzyj łaskawie na nasze prośby i w swojej dobroci racz zachować wybranego dla nas biskupa Marka, * aby lud chrześcijański, który od Ciebie otrzymuje przewodników, pod zwierzchnictwem Najwyższego Pasterza wzrastał w zasługach swej wiary. Przez Chrystusa, Pana naszego.

W: Amen.

lub

Boże, Pasterzu i Rządcu wszystkich wiernych, wejrzyj łaskawie na swojego sługę Marka, którego ustanowiłeś pasterzem Twojego Kościoła w Krakowie, daj mu słowem i przykładem przyczyniać się do dobra ludu, któremu przewodzi, * aby razem z nim doszedł do życia wiecznego. Przez Chrystusa, Pana naszego.

W: Amen.

lub

Boże, wiekuisty Pasterzu wiernych, Ty troskliwie kierujesz Kościołem i rządzisz nim z miłością, spraw, niech Twój sługa Marek, którego postawiłeś na czele swojego ludu, prowadzi go w imieniu Chrystusa, * niech go uświęca, sprawując sakramenty, i rządzi nim zgodnie z Twoją wolą. Przez Chrystusa, Pana naszego.

W: Amen.

lub

Boże, Pasterzu i Rządcu wszystkich wiernych, wejrzyj łaskawie na swojego sługę Marka, którego ustanowiłeś pasterzem Kościoła krakowskiego, daj mu słowem i przykładem przyczyniać się do dobra ludu, któremu przewodzi, * aby razem z nim doszedł do życia wiecznego. Przez Chrystusa, Pana naszego.

W: Amen.

lub

Boże, Ty powołałeś swojego sługę Marka, aby kierował Twoimi wiernymi jako następca Apostołów, daj mu ducha rady i męstwa, ducha wiedzy i pobożności, * niech wiernie rządzi ludem jemu powierzonym i buduje Twój Kościół, który jest dla świata sakramentem zbawienia. Przez Chrystusa, Pana naszego.

W: Amen.

Racjonał biskupów krakowskich

(oprac. Marek Walczak, 2005)

Racjonał biskupów krakowskich składa się z dwóch szerokich pasów tkaniny przeznaczonych do nakładania na ramiona, dwukrotnie skrzyżowanych, z dwoma okrągłymi tarczami naszytymi w miejscach skrzyżowań, tak iż po założeniu znajdują się one pośrodku piersi i pleców. Tkanina pokryta jest w całości perłami i wykończona lamówkami wykonanymi ze złotej nici na podwleczeniu ze zwiniętego pergaminu. Podobne lamówki, jednak wzbogacone z dwóch stron skręconą złotą nicią, tworzą litery napisu oraz wszystkie elementy dekoracji; końce wstęg obszyto dodatkowo frędzlami ze złotej nici. Napis biegnący wzdłuż wstęg brzmi: DOCTRINA VERITAS TERMIAN [zniekształcony skrót od TEMPERANTIA] PRUDENTIA SIMPLICITAS / REGINA HEDVIGIS FILIA REGIS LODOVICI (NAUKA PRAWDA UMIARKOWANIE SKROMNOŚĆ PROSTOTA / KRÓLOWA JADWIGA CÓRKA KRÓLA LUDWIKA). Na końcach wstęg znajdują się wyszywane perłami i złotą nicią herby Królestwa Polskiego i Andegawenów, umieszczone na tle z czerwonej i błękitnej lamy poprzeczywanej na krzyż złotymi drucikami. Tarcze na skrzyżowaniach dekorowane są czterema kołami o zmniejszającej się średnicy, z których najmniejsze wypełnia haftowane złotem przedstawienie Baranka w nimbie i z chorągwią Zmartwychwstania, o plastycznych formach uzyskanych na podwleczeniu.

Dzięki inskrypcji i herbom wiadomo, że racjonał jest darem królowej Jadwigi, zapewne z lat 1384–1386. Według Jana Długosza przywilej noszenia paliusza dla biskupów krakowskich otrzymał biskup Jan Grotowic w czasie pobytu w Awinionie na dworze papieża Benedykta XII w 1341 r. Kolejni biskupi krakowscy nosili go w czasie uroczystości. Gdy Kraków został metropolią, od 1925 roku, arcybiskupi krakowscy zachowali zwyczaj wkładania racjonału, choć noszą już główny znak każdego arcybiskupa, czyli paliusz. Zacho-

wana została tradycja, która przywołuje postaci biskupów krakowskich i świętych z naszej historii, szczególnie św. Jadwigę Królową.

Racjonału może używać wyłącznie ordynariusz na terenie swej diecezji, w czasie najważniejszych mszy pontyfikalnych. W obecnej chwili racjonał używany jest wciąż – obok Krakowa – tylko w diecezjach Paderborn, Eichstatt (Niemcy) i Toul (Francja).

W czasie swej wizyty w Krakowie w dniu 10 czerwca 1987 r., w trakcie uroczystości translacji i elewacji relikwii Królowej Jadwigi w katedrze na Wawelu, racjonał ubrał papież Jan Paweł II. Był to zapewne jedyny w historii przypadek użycia racjonału w liturgii papieskiej.

[zachowano pisownię oryginalną]

Spis treści

Życiorys księdza arcybiskupa Marka Jędraszewskiego . . .	7
Herb księdza arcybiskupa Marka Jędraszewskiego . . .	9
Objęcie diecezji przez biskupa znakiem troski Boga o swój Kościół.	11
Obrzęd objęcia archidiecezji krakowskiej	17
Bulla <i>Sublimis inter sidera</i>	22
Liturgia słowa	27
Liturgia eucharystyczna	32
Dodatek	46
Racjonal biskupów krakowskich	48

Redakcja
ks. Tomasz Kołodziejczyk

Korekta
Monika Wiertel

Opracowanie graficzne
Marta Jaszcuk

Komentator i kantor
ks. dr hab. Robert Tyrała, prof. UPJPII – kantor Królewskiej Katedry na Wawelu

Organy
dr hab. Witold Zalewski

Śpiew
Mieszany Chór Katedry Wawelskiej pod dyrekcją Andrzeja Korzeniowskiego

Orkiestra
Orkiestra Wojskowa Garnizonu Kraków pod dyrekcją mjr. Dariusza Byliny

Posługa liturgiczna
alumni Wyższego Seminarium Duchownego Archidiecezji Krakowskiej

Przygotowanie tekstu
ks. dr Stanisław Mieszczak SCJ

Na okładce
Rycina F. Stroobanta, [z:] L. Łętowski, *Katedra krakowska na Wawelu*, Kraków 1859.

ISBN 978-83-945308-2-2

Wydała
Parafia Archikatedralna św. Stanisława BM i św. Wacława M
30-001 Kraków, Wawel 3
tel. 12 429 33 27, 12 628 82 28
faks. 12 429 33 24
e-mail: parafia@katedra-wawelska.pl